

● To play or not to play! ●

Ernst Roelofs

Wie een computerspel voor zichzelf of (klein)kind koopt in de winkel, treft daar in de meeste gevallen een adviesleeftijd op aan.

Die leeftijdsgrens is voor veel ouders – met in de regel jongens in de puberteit – tot aan de capitulatie of het bereiken van de juiste leeftijd een bijna dagelijks onderwerp van discussie.

In Nederland wordt die beoordeling of 'rating', voor computerspellen of 'games' net als in de meeste landen van Europa door PEGI (Pan-European Game Information) gedaan, Duitsland heeft als uitzondering, met USK, een eigen rating en Kijkwijzer neemt in Nederland de beoordeling van films voor haar rekening.

PEGI beoordeelt games vanuit Europese waarden en normen ten aanzien van de aanwezigheid van agressie, expliciet geweld, seksueel getinte opmerkingen en/of afbeeldingen, (grof) taalgebruik en drugsgebruik.

Die beoordeling of rating is bedoeld als bescherming, maar wordt door veel jongeren eerder als last ervaren ;-). De moeilijkheidsgraad van een spel is, in tegenstelling tot wat veel pubers beweren, niet bepalend. Factoren die wel meewegen in de beoordeling zijn tijdsgericht en gewenning die de afgelopen jaren ontstaan is. Mijn (over)grootouders zouden diep geschokt zijn als zij een spel als 'GTA' (Grand Theft Auto) of 'Call of Duty' zouden zien. Dat soort games zouden pakweg 30 jaar geleden als choquerend ervaren zijn. Nu is het vermaak, dat door steeds hogere resoluties en natuurgetrouwheid van beelden een almaar hoger realiteitsgehalte bereikt. Of oorlogsspellen, met soms erg expliciete geweldsscènes, geschikt zijn voor mensen die een oorlog hebben meegemaakt, valt dan ook te bezien. Overigens speelt de realiteitswaarde zelf geen rol in de beoordeling; PEGI kijkt alleen naar de content, de inhoud.

PEGI beoordeelt voor de meeste uitgeverij van publishers games. Voor consoles (Sony's PlayStation, Microsoft's Xbox en Nintendo's Wii en NDS) zijn die niet vrijblijvend, omdat deze uitgeverij zich aan de rating van o.a. PEGI geconformeerde hebben. PEGI mag sancties opleggen als uitgeverij bewust verkeerde leeftijdsgrenzen opgeven bij door hen beoordeelde computerspellen. Uitgeverij zijn alleen verantwoordelijk voor hun aandeel: hoesje, voorlichting, promotie en verkoop. Winkeliers zijn verantwoordelijk voor hun deel: zij mogen games verkopen aan kinderen die daarvoor te jong zijn; als het nog geen 16 jaar oud is, is de winkelier strafbaar.

Voor pc-games geldt die rating alleen als die is aangevraagd door de uitgever. Voor pc- (en Mac)games is die dus niet verplicht; het naleven door de winkelier echter weer wel. De grote uitgeverij van pc-games vragen echter allemaal een rating bij PEGI aan.

Een tweede uitzondering vormen webshops. Webshops hoeven bij wet, vreemd genoeg, de rating niet weer te geven. PEGI treedt hier alleen controlerend op. Meer dan vriendelijk verzoeken kan PEGI niet. De meeste grote webshops, als BOL.com en Amazon, geven de rating goed weer. Apple is hierop een uitzondering. Apple heeft met de iTunes Store een pure webstore. Zij kunnen daarom een (lagere) leeftijdsgrens aanhouden dan door PEGI vastgesteld. Daarnaast hanteren zij als maximum leeftijd in de Nederlandse iTunes Store niet 18, maar de Amerikaanse 17 jaar ('Mature').

In de iTunes Store zijn een aantal spellen als 'Borderland 2' en vrijwel alle 'Call of Duty' spellen met een adviesleeftijd van 12 jaar en ouder te downloaden. De uitgeverij van 'Borderland 2' houdt in Europa echter, net als die van de 'Call of Duty', 18+ aan (in Amerika 17+). Het gaat hier in de regel om één op één geporteerde games. Het zijn dus geen aangepaste 'light' versies die geschikt zijn gemaakt voor een lagere leeftijd. PEGI kan Apple niet aanpakken omdat het in deze een webshop betreft.

'Er kan een vergelijking met Steam of Origins gemaakt worden. Origins geeft de ratings wel heel goed weer', aldus PEGI. Dat is 'omdat EA erg gebrand is op een rating en het vertonen hiervan. Steam heeft de mogelijkheid om de PEGI-classificatie te integreren, maar het is niet verplicht.' Apple doet geen van beide. Als consument/ouder wil je correct voorgelicht worden en omdat er bij downloaden geen hoesje is met daarop alle informatie, is het voor ouders lastiger controleren.

Of het spelen van games op te jonge leeftijd aanzet tot agressief of ander ongewenst gedrag, zal mede afhangen van het individu, diens omgeving en het verschil tussen rating en leeftijd van die minderjarige. Buitenshuis zijn het bijvoorbeeld school en bibliotheek die

de leeftijdsgrenzen moeten bewaken. Thuis is dat toezicht weggelegd voor de ouder.

Wat kun je als ouder doen?

Als ouder ontkom je ook in de puberteit niet aan het maken van afspraken, concessies maken, controleren en afgrenzen. Pubers zijn jongeren, die zichzelf nogal eens overschatten en nog niet voor alles kunnen bepalen wat goed voor hen is. Dat geldt zeker voor games. Games die veel leuker zijn dan school. Wat niet helpt is, dat uitgeverij van computerspellen van alles bedenken om hun spelers, de gamers, aan zich te binden. Wat ook niet helpt voor ouders die zich wel aan de leeftijdsgrenzen houden is, dat een (grote) groep ouders de strijd met hun pubers over games allang heeft opgegeven. Een kind van ouders die zich wel aan de minimum leeftijd houden kan zich daardoor buitengesloten voelen en een sociale druk ervaren om mee te doen met die games. Tevens is de kans groot dat verboden spellen bij een vriendje toch gespeeld worden. Als hulpmiddel zijn er leeftijdssloten op consoles (Wii, Xbox en de PlayStation familie) en 'Ouderlijk toezicht' op computers (pc's en Mac's). Nadeel is dat die sloten geen nuancering kennen en het lastiger wordt als meerdere gezinsleden op dat apparaat spelen. Wat bijvoorbeeld niet helpt is, dat er voor Xbox-live betaald moet worden, waardoor één account voor alle gezinsleden financieel aantrekkelijk is. Daarnaast is alles te omzeilen, zeker als een kind het wachtwoord kent. Ook kunnen accounts uitgewisseld worden met vrienden die deze games wel mogen spelen.

Voorbeelden

Wat ouders vaak niet weten, omdat ze het niet te zien krijgen, is, dat sommige beelden nogal expliciet zijn. Van een woordvoerder van PEGI ontving ik enkele voorbeelden. De kwaliteit, en daarmee realiteitszin, is tijdens het gamen aanzienlijk beter dan getoond wordt in de YouTube filmpjes. Een level uit Call of Duty Modern War-

fare 2 - No Russian - Airport Mission Uncut - Veteran, waarbij onschuldige burgers worden geëxecuteerd:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=gXBDkev5IM#t=89s

Call of Duty Black ops 2, waarbij een kamp van de vijand wordt aangevallen en iedereen zonder pardon wordt afgeschoten: http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=c-vJaUDrtgY#t=218s

Een hardhandige ondervraging, gevolgd door het nodige schietwerk, uit Black Ops Campaign Mission #7: Numbers (Regular Difficulty w/ Live Commentary):

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=YqijULisuv4#t=104s

Scene uit Black Ops 2, waarbij een vastgebonden militair gemarteld en vervolgens om het leven wordt gebracht:

<http://www.youtube.com/watch?v=zWm9ix20hi4>

Een vergelijkbaar spel, dat niet het soort indringend geweld bevat als bovenstaande games, is Battlefield 3.

Hier alleen realistisch geweld tegen mensachtigen, buiten het vloeken om (voor meer opheldering, zie PEGI questionnaire). Uit Battlefield 3:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_detailpage&v=-1-6CxnVLHw#t=578s

URL's

Info over PEGI: <http://www.pegi.info/nl/index/>

Alle Borderlands games (incl. alle add-ons) zijn PEGI 18. Zie: http://www.pegi.info/en/index/global_id/505/?searchString=borderlands

Hetzelfde geldt voor alle Call of Duty games. In de iTunes store is Borderlands 2 echter geen 18+ maar 12+; zo ook de meeste Call of Duty's.

Ouderlijk toezicht in iTunes Store http://support.apple.com/kb/HT3971?viewlocale=nl_NL

Instellen ouderlijk toezicht in iTunes (Mac's): http://support.apple.com/kb/HT1904?viewlocale=nl_NL

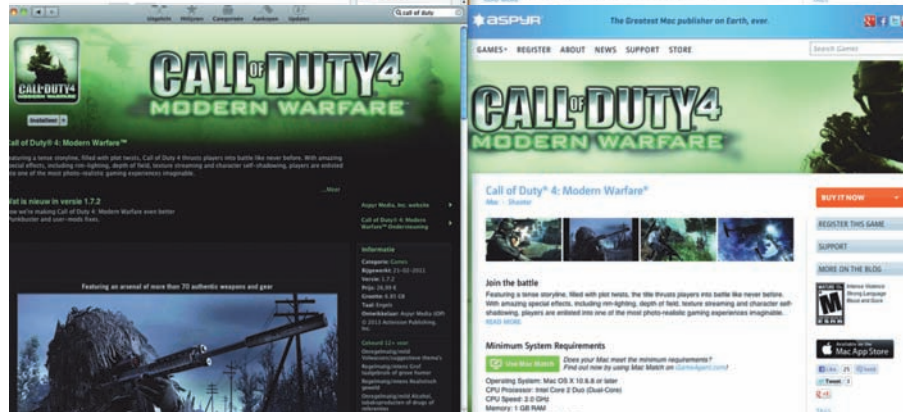
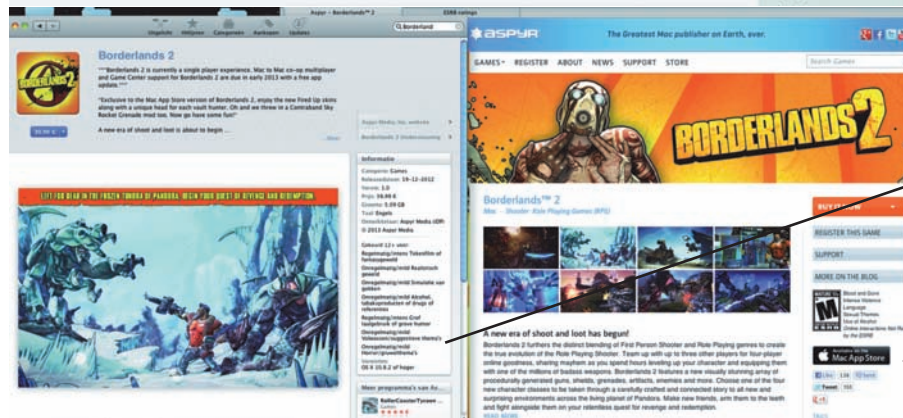
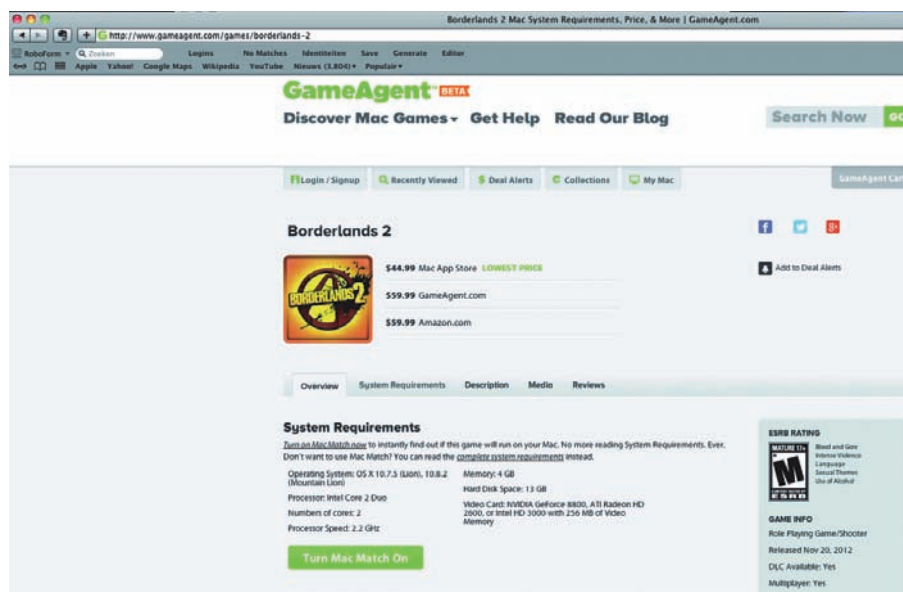
Instellen ouderlijk toezicht of parent control (pc en consoles): <http://windows.microsoft.com/nl-NL/windows7/products/features/parental-controls>

http://www.nintendo.com/consumer/systems/3ds/en_na/parents.jsp

<http://manuals.playstation.net/document/en/ps3/current/basicoperations/parentallock.html>

<http://support.xbox.com/nl-NL/xbox-live/parental-controls/parental-control-info>

De volgende twee screenshots kunnen dienen als bewijs voor de lagere beoordeling door Apple:

- Gekeurd 12+ voor:
- Regelmatig/intens Tekenfilm of fantasygeweld
- Onregelmatig/mild Realistisch geweld
- Onregelmatig/mild Simulatie van gokken
- Onregelmatig/mild Alcohol, tabaksproducten of drugs of referenties
- Regelmatig/intens Grof taalgebruik of grove humor
- Onregelmatig/mild Volwassen/suggestieve thema's
- Onregelmatig/mild Horror/gruwelthema's

- Blood and Gore
- Intense Violence
- Language
- Sexual Themes
- Use of Alcohol
- Online Interactions Not Rated by the ESRB